

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΓ' - φύλ. 7 * ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΒΑΤΟ, 14 ΤΟΥ ΦΕΒΡΑΡΙΟΥ 1915 * ΑΡΙΘΜΟΣ 552

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- G. BRANDES. Γιά τόν Ίψεν και τή ζωή του (συνέχεια).
ΓΟΥΣΤΑΒΟΣ ΓΚΕ-Ι-ΓΕΡΣΤΑΜ. Τό βιβλίον του μικρού αδερφοῦ (συνέχεια).
Ν. ΔΑΜΙΑΝΟΣ. Γαλήνη.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Ὁ θάνατος τοῦ πολεμιστή.
ΜΕΛΙΚΕΡΤΗΣ. Τά Ἑλληνικά σχολεῖα (τέλος).
Μ. ΦΙΑΝΤΑΣ. Τελέστεια.
ΗΕΙΝΕ. Ἀπό «Τό βιβλίον τοῦ Le Grand».
HORNATH ENDRE. Βιβλιογραφία : Γραμματική τῆς Δημοτικῆς.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ. — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΣΤΗ

Ἐνα βόλι τόν πέρασε
Τό φτωχό, ξεψυχάει
Μές στά χιόνια, σά σ' ὄνειρο
Σιγά παραμιλάει

Τῆς γυναίκας του τ' ὄνομα —
«Σὺ εἶσαι Μάρθα; ἡ πληγή μου...
Μὴν κλαῖς καὶ δὲ μὲ πόνεσε..
Ἄχ Μαρθούλα, παιδί μου .»

Κοιμήθη ἡ νύχτα ζύγωσε
Καὶ σὰ μάννι διπλώνει
Τό στρατιώτη σὲ σάβανο
ἀπὸ κάτασπρο χιόνι :

«Κοιμήσου, παλικάρι μου,
Θὰ κρύψω τὸ κορμί σου
Στὰ πούπουλα, μὴν ἔρθουνε
Καὶ σὲ βροῦνε. Κοιμήσου!

«Μὴ ρθοῦν καὶ σὲ ξυπνήσουνε
Μὴ σὲ βροῦνε καὶ γιάνεις
Καὶ μάθεις ποιὸς ἀγκάλιαζε
Τὴ Μάρθα — καὶ πεθάνεις...»

Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΑΠΟ "ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ LE GRAND,,

Μές στὸ στήθος τοῦ ἱππότη δὲν εἶτανε πάρεξ νύχτα καὶ θάνατος. Τῆς συκοφαντίας οἱ μαχαριῆς τὸν εἶχανε καλὰ σημαδέψει καὶ καθὼς διάβαινε τὴν πλατεία τοῦ Ἁγίου Μάρκου, τοῦ φάνηκε πὼς ἡ καρδιά του ἤθελε νὰ σπάσῃ καὶ τὸ αἷμα νὰ τρέξῃ. Τὰ πόδια του κλονίζονταν ἀπὸ τὴν κούραση — τὸ εἰγενικὸ ἀγγίμι εἶταν ὅλη μέρα κυνηγημένο καὶ εἶτανε μιὰ ξεστῆ καλοκαιριάτικη μέρα — ὁ ἰδρώτας παρέχυνε τὸ μέτωπό του καὶ σὰν ἔβαλε τὸ πόδι στὴ γκόντολα, στέναξε βαθιά. Δίχως σκέψη καὶ συλλογισμό καθότουνη στὸ μαῦρο καμαρίνι τῆς γκόντολας, δίχως σκέψη καὶ συλλογισμό τὸν κουνούσε τὸ μαλακὸ κίμα καὶ τὸν ἔφερεν στὸ γνῶριμο δρόμο στὴ Μπρέντα — καὶ σὰν ἔβγῃκε στὸ γνῶριμο παλάτι μπροστά, ἄκουσε πὼς ἡ σινιόρα Λάουρα εἶτανε στὸ περιβόλι.

Στεκότανε ἀκκουμπισμένη στὸ ἀγαλμα τοῦ Λαοκόοντα, πλάι στὴν κόκκινη τριανταφυλλιά στὴν ἄκρη τῆς ταράτσας ὄχι ἀλάργα ἀπὸ τὶς κλαίουσες ποὺ χαμογέροννε λυπητερά πάνω ἀπὸ τὸ τρεχούμενο ποτάμι. Ἐκεῖ στεκότανε χαμογελοῦσα μιὰ τρυφερὴ εἰκόνα τῆς ἀγάπης, μοσκοβολισμένη ἀπὸ ρόδα. Ἐκεῖνος ὅμως ξύπνησε σὰν ἀπὸ μαῦρο ὄνειρο καὶ σὰ νὰ μετομορφώθηκε ξαφνικά, ἔγινε ὅλος γλύκα καὶ ἀποθυμιά. «Σινιόρα Λάουρα! εἶπε, εἴμ' ἐλεινὸς καὶ ταλαιπωρημένος ἀπὸ τὸ μῖσος καὶ ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ ἀπ' τὴν ψευτιά — κ' ἔστερα κόμπιασε καὶ τραύλισε : «ὅμως σὰς ἀγαπῶ» — κ' ἔστερα πετάχτηκε ἕνα χαρούμενο δάκρυ στὸ μάτι του, καὶ μὲ ὑγρὰ μάτια καὶ φλογισμένα χεῖλια φώναξε : «Γίνε δική μου, κόρη, καὶ ἀγάπα με!»

Ἐνας μυστικὸς βραχὺς πέπλος ἔχει ἀπλωθεῖ πάνω ἀπ' αὐτὴν τὴν ὥρα κανένας θνητὸς δὲν ξέρει τί ἡ Σινιόρα Λάουρα ἀποκρίθηκε καὶ ὄντας ρωτοῦνε τὸν καλὸ της ἄγγελο στὸν οὐρανὸ, τότες σκεπάζει τὸ πρόσωπο μὲ τὰ χέρια του, χύνει στεναγμοὺς καὶ κλαίει.

Ἐρημος καὶ γιὰ πολλὴν ὥρα στεκότανε ἀκόμα ὁ ἱππότης στὸ ἀγαλμα τοῦ Λαοκόοντα, τὸ πρόσωπό του εἶταν ὁμοία σωμένο καὶ ἄσπρο, ἀσυναίσθητα ξεφύλλισε ὅλα τὰ τριαντάφυλλα τῆς τριανταφυλλιάς, ζούλιαξε ἀκόμα καὶ τὰ μπουμπουκία — ποτές πιά τὸ δεντὶ δὲν ξανάβγαλε λουλούδια — στὰ πόμακρα μοιρολογιοῦσ' ἕνα φρεγιασμένο ἀηδόνι, οἱ κλαίουσες κρυφομιλοῦσαν ἀγωνιώδικα, ὑπόκωφα μουρμουρίζανε τὰ δροσερὰ κύματα τῆς Μπρέντα, ἡ νύχτα πρόβαινε μὲ τὸ φεγγάρι της καὶ τᾶστρα της — ἕνα ὠραῖο ἄστρο, τ' ὠραιότερο ἀπ' ὅλα, κύλισε κ' ἔπεσε στὴ σκοτεινιά.

Ὅμως μιὰ φορά θὲ νᾶρθῃ ἡ μέρα, καὶ ἡ φωτιὰ στὶς φλέβες μου εἶναι ἀποκαμένη, μὲς στὸ στήθος μου φωλιάζει ὁ χειμῶνας, τὰ λευκά του χιονάνθια φτερουγίζουν ἐπιρὰ στὸ κεφάλι μου κ' οἱ κατάχιές του πεπλοσκαπάζουν τὰ μάτια μου. Σὲ μουχλιασμένους τάφους κούτουνται οἱ φίλοι μου, ἐγὼ μόνος ἀπόμεινα, σὰν τὸ ἔρημο στάχυ πού ὁ θεριστὴς τάλησμήνησε, μιὰ νέα γενεὰ ἀναβλάστησε μὲ νέθους λόθους καὶ νέες ἰδέες, σασισμένοις ἀκούω καινούργια ὄνόματα, καινούργια τραγούδια, τὰ παλιὰ ὄνόματα σβύσανε, ἐγὼ ὁ ἴδιος ἔσβυσα, ἀπὸ λίγους ἴσως ἀκόμα τιμημένος, ἀπὸ πολλοὺς περιγελασμένος, ἀπὸ κανέναν ἀγαπημένος. Καὶ τρέχουνε σιμά μου τὰ ροδομάγουλα παιδιὰ καὶ μοῦ ἀπιθώνουνε τὴ γέριχη λύρα στὸ τρεμουλιαστὸ χέρι καὶ λένε γελώντας : Ἄρκετὸν καιρὸ ἔχεις πού σῶπασες, γέρο-τεμπέλη ἀσπρομάλλη, τραγούδα μας πάλι τραγούδια ἀπὸ τὰ ὄνειρα τῆς νιότης σου».

Τότες ἀδράχῳ τὴ λύρα κ' οἱ παλιές χαρὲς κ' οἱ παλιοὶ πόνοι ξυπνάνε, οἱ κατάχιές σκορπίζονται, δάκρυα λουλουδιάζουνε στὰ νεκρωμένα μου μάτια, ἡ ἀνοιξὴ σκιρτάει πάλι στὸ στήθος μου, γλυκὴχοι τόνοι μελαγχολίως ἀπαλοτρέμουνε στὶς χορδὲς τῆς λύρας μου, ξαναβλέπω τὸ γολαζοκύματο ποτάμι καὶ τὰ μαρμαρένια παλάτια καὶ τὰ ὄραϊα γυναίκεια καὶ κοριτσιάστικα πρόσωπα—καὶ τραγουδῶ ἕνα τραγούδι γιὰ τὰ λουλούδια τῆς Μπρέντα.

Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ στερνὸ μου τραγούδι, τ' ἄστρα θὰ μὲ προσβλέψουνε σὰ στὶς νυχτιές τῆς νιότης μου, τὸ ἔρωτεμένο σεληνόφεγγο μοῦ ξαναφιλεῖ τὸ μάγουλο, τὰ πνεμάτινα κόρα ξεψυχισμένων ἀηδονιῶν ἠχολογοῦνε στ' ἀπόμακρα, ὑπνισσμένα κλειοῦνε τὰ μάτια μου, ἡ ψυχὴ μου χύνει τὴν πνοὴ τῆς, καθὼς ἡ λύρα μου τοὺς τόνους τῆς—μοσκοβολάνε τὰ λουλούδια τῆς Μπρέντα.

Ἐνα δέντρο θὰ ρίχνῃ τὸν ἴσκιό του πάνου ἀπὸ τὴν πέτρα τοῦ τάφου μου· θὰ προτιμοῦσα μιὰ φοινικιά, ὅμως αὐτὴ δὲ μεγαλώνει στὸ βοριά· θὰ εἶναι ἴσως μιὰ φιλύρα, καὶ τίς καλοκαιρινὲς βραδιὲς θάῤαχονται κει·οἱ ἔρωτεμένοι καὶ θὰ ρωτολογιοῦνται. Τὸ σπινούρι πού ἀφουγκραζοῦμενο κουνιέται στὰ κλαριά, ἀπόμεινε σωπασμένο, καὶ ἡ φιλύρα μου θροεῖ μπιστευτικὰ πάνου ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν εὐτυχισμένων, πού τόσο εἶν' εὐτυχισμένοι, ὥστε δὲν ἔχουνε καιρὸ νὰ διαβάσουνε ὅ,τι ἀπάνω στὸ ἄσπρο νεκρολίθαρο στέκει γραμμένο. Ἀργότερα ὅμως, ὅταν ὁ ἀγαπημένος θάῤαχῃ χάσει τὴν ἀγάπῃ του, τότες ξαναγουρῖζει πάλι στὴν παλιὰ του γνωστὴ φιλύρα καὶ στεναίξει καὶ κλαίει, καὶ παρατηρεῖ γιὰ ὄρα καὶ συγχρὴ τὴν ταφόπετρα, καὶ διαβάζει ἀπάνω γραμμένο :—Ἀγάπαγε τὰ λουλούδια τῆς Μπρέντα.

HEINE

BIBΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

ΠΕΤΡΟΥ ΒΛΑΣΤΟΥ—ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΗΤΙΚΗΣ.—ΑΘΗΝΑ, 1914.

Τὸ βιβλιαράκι ἀπτό δὲν εἶναι γραμματικὴ ἐπιστημονικὴ πού λένε, μόνε εἶναι περιγραφικὴ· Ἔτσι δὲ θέλει λόγο πῶς οὔτε στὴν ὕλη (κεφάλαιο γιὰ σύνταξη, δὲν ἔχει), οὔτε στὴ διάταξη, οὔτε στοὺς ὀρισμούς δὲ δίνει σχεδὸν τίποτε νέο, παρὰ πράματα πού ξέρομε ἀπὸ προηγούμενα βιβλία καὶ πρῶτα πρῶτα ἀπὸ τὴ γραμματικὴ τοῦ Φιλήντα. Μὰ ἂν καὶ δὲν περιμένουμε ἀπὸ τέτοιω λογίῳ γραμματικὴ ἐπιστημονικὰ νέα, πάλε μὲ τὸ δίκιο μας θέλουμε νὰ ξεχωρῖζει ξάστερα, καὶ νὰ μιλάει καθαρά, καὶ παντοῦ ἀκόλουθα μὲ τὸν ἑαφτό τῆς.

Ἴσα ἴσα ἔμως ἀφτές μας αἱ ἀπαίτησες δὲ μᾶς ἀφίνουνε νὰ μένουμε πάντα ἐφκαριστημένοι διαβάζοντας τοῦτο τὸ βιβλιαράκι. Λόγου χάρι:

Στὴ σελ. 6 διαβάζουμε τἀκόλουθα:

«Ἐχομε ὅμως στὴ γλώσσα μας, *ἄλλους τρεῖς ἤχους*, πού δὲν τοὺς γράφουμε [μὲ ξεχωριστὰ γράμματα, μὰ πού τοὺς σημειώνουμε μὲ τὴ συμπλεξιά δυὸ ἄλλων γραμμάτων. Ἀφτὰ εἶναι τὰ ἀκόλουθα : *μπ ντ* καὶ *γκ* (ἢ *γγ*)».

Ἐδῶ βλέπουμε πῶς μιλάει γιὰ *ἤχους* ἀντὶ *φτόγγους*, ἐνῶ ἡ γραμματικὴ τοῦ Φιλήντα μιὰ χαρὰ ξεδιαλύνει | τὴ διαφορὰ ἀνάμεσα τῷ *δυσωνῶνε* τους. (§§ 13-15)

Ἐπειτα γράφει *ἄλλους ἤχους*, ἐνῶ ὡς ἐδῶ δὲ μίλησε παρὰ μόνου γιὰ γράμματα. Δηλαδὴ δὲν ξεχωρῖζει τὸ γράμμα ἀπ' τὸ φτόγγο. Σένα βιβλίῳ ὅμως πού, ἂν καὶ εἶναι γραμμμένο γιὰ ντιλετάντηδες, ὅμως εἶναι τελοσπάντω γραμμμένο στὸν εἰκοστὸν αἰῶνα, ἀπτό εἶναι ἀσυχώρητο ψεγάδι. Γιατί, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ἀπτό εἶναι τὸ τρισολέθριο κακὸ γιὰ τοὺς Ἑλληνας, πού τοὺς ἔχει φλωμῶσει ἡ καθαρέβουσα, γιὰτι τοὺς δείχνει ὀμάδες ψηφιδῶνε, πού μοιάζουνε στὴ μορφή μὲ τίς λέξες τῶν ἀρχαίῳ βιβλίων καὶ πού ἀφτοὶ προσφέρνοντάς τες, σάνπως τοὺς λείε τὸ νεοελληνικὸ φτογγολογικὸ τους αἵστημα, θαρροῦνε πῶς μιλοῦν ἀρχαία ἑλληνικά. Καὶ χαμπάρι δὲν ἔχουν, πῶς ἀπὸ κάτου ἀπ' τὰ μάθρα κρύα γράμματα ὑπάρχει κάτι ἄλλο, κάτι ζωντανό, πού πάντα ἀλλάζει πού ποτές δὲ σταματᾷ, πού εἶνε τὸ καθαφτό *perpetuum mobile*.

Ὁ συγγραφέας λοιπὸ μιλάει γιὰ *τρεῖς ἤχους*, ἐνῶ πιὸ κάτου *τέσσερις φτόγγους* βλέπουμε· δηλ. τὸ δίψηφο σύφωνο *γκ* δὲν πιστέβουμε νὰ νομῖζει ὁ κ. Βλαστός, πῶς τὸν ἴδιο φτόγγο παραστήνει στὸ *γκρεμνός* (*γκ* προλαρυγγικὸ) καὶ στὸ *ἀνάγκη* (*γκ* οὐρανικὸ) Ἐπειτα στὰ παραδείγματα πού ἀναφέρει γιὰ *ντ μπ* (γιὰ τοῦτο δὲ ξεχάσε ὀλότελα νὰ δεῖξει παραδειγμα) πιὸ καλὰ θάκαμνε νὰ ξεχώριζε τίς λέξεις πού ἔχουν ἀφτοὺς τοὺς φτόγγους στὴ μέση ἀπ' τίς ἄλλες πού τοὺς ἔχουνε στὴν ἀρχή.

Φοβερή σύχυση παθαίνει ο συγγραφέας εκεί που ξεχωρίζει στο νόημα τα ρήματα. Αντιγράφει το Φιλήντα χωρίς να τον καταλάβει. Γράφει δηλαδή (σ. 54):

«... τα ρήματα ξεχωρίζονται σε **μεταβατικά** και **ἀμετάβαρα**. Τα μεταβατικά ξαναχωρίζονται σε 1) **ἐνεργητικά**, ἅμα σημαίνουν πράξη ἢ ἐνέργεια, που μεταβαίνει σε ἄλλο πρόσωπο ἢ πράμα... 2) **παθητικά** ἅμα σημαίνουν πράξη, που γυρίζει στο ἴδιο πρόσωπο, που ἐνεργεῖ (III) π. χ. **φωτίζομαι παθαίνω**... 3) **ιδιόπαθα**, ἅμα σημαίνουν πράξη, που τὸ ἴδιο τὸ πρόσωπο ἐνεργεῖ ἀπάνω στὸν ἑαυτό του π. χ. **χτενίζομαι**.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ τοὺς διορισμοὺς ἀφτοὺς δὲν ὑπάρχει καμιά διαφορὰ κατὰ τὸν κ. Βλαστὸ ἀνάμεσα στὰ **ιδιόπαθα** καὶ στὰ **παθητικά** ρήματα, γιατί οἱ δύο φράσεις «πράξη που γυρίζει πίσω στὸ ἴδιο πρόσωπο που ἐνεργεῖ» καὶ «πράξη που τὸ ἴδιο πρόσωπο ἐνεργεῖ ἀπάνω στὸν ἑαυτό του», δύσκολα μπορούμε νὰ νιώσουμε, πὸς σημαίνουνε διαφορετικὰ νοήματα. Μὰ κιὰ σημαίνουνε, κανένα ἀπ' τὰ δύο τοὺς δὲν ταιριάζουσε γιὰ τὰ παθητικά ρήματα.

Ὁ πρῶτος ὁ διορισμὸς, που δίνει μόνο γιὰ τὰ ἐνεργητικά, ταιριάζει καὶ γιὰ τὰ παθητικά (βλ. Φιλήντα § 811). Μὰ σὰ θέλουσε πάλε νὰ ξεχωρίσουμε τὰ δύο (που οὔτε ὁ Φιλήντας δὲν τὸ κάνει) μπορούμε νὰ πούμε πὸς, ἅμα ἀκοῦμε ἕνα ρήμα **ἐνεργητικό** νιώθουμε μίαν πράξη ἀπ' τὴν ἐποψη ἐκείνου που ἐνεργεῖ ἐνῶ τὸ **παθητικό** ρήμα μᾶς δείχνει τὴν πράξη ἀπ' τὴν ἐποψη τοῦ ἐνεργούμενου ἢ ἐκείνου που παθαίνει. (Μὴν ξεχνάμε ἔμωσ ποτέ, πὸς τὸ παθητικό, ἢ τὸ ἐνεργητικό **νόημα** τῶ ρημάτωνε εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπ' τὴ μορφή τους).

Εἶναι περιέργο πὸς ὁ κ. Βλαστὸς τὴ λέξη ἐνέργεια τὴ μεταχειρίζεται μόνο γιὰ τὰ ἐνεργητικά που λέγανε οἱ παλαιογραμματικοί, ἐνῶ καὶ τὰ παθητικά καὶ τὰ **ιδιόπαθα ἐνέργεια** σημαίνουν κιὰφτά, ἀπαράλλαχτα σὰν τὰ ἐνεργητικά (γιατί εἶτε **χτενίζω** ἄλλον, εἶτε **χτενίζομαι** μόνος μου, εἶτε καὶ **χτενίζομαι** ἀπ' τὴ μητέρα μου, πάντα κάποιος ἐνεργεῖ).

Ἄμα λέμε λοιπὸν ἐνεργητικό ρήμα στή γραμματικὴ δὲ μιλάμε γιὰ τὴν ἐνέργεια που σημαίνει τὸ ρήμα, μὰ κιὰφτόνα που ἐνεργεῖ (ὑποκείμενο).

Στάκλόουθα (σ. 55 καὶ πέρα) καλὰ ἔνωσε κιὰντίγραψε τὸ Φιλήντα (1)

Μεγάλο λάθος κάνει ὁ συγγραφέας που κρατάει ἀκόμα τοὺς ἀπρχαιωμένους ὄρους.

Ἡ νεοελληνικὴ ἀκόμα τώρα μορφώνεται σὲ γραφτὴ ἐπιστημονικὴ γλώσσα, κείναι θεοῦ χαρὰ καὶ χάρη γιὰ ἕνα ἀξιο λόγιό, που μπορεῖ, κέχει καὶ χρέος μάλιστα

1) Ὡστόσο ἐγὼ σάφτά, νὰ χωρίζουμε δηλ. τὰ ἀμετάβαρα σὲ **καταστατικά** καὶ **ἐνεργητικά**, μηδὲ μὲ τὸ Φιλήντα δὲ συμφωνῶ, καὶ θὰ πῶ τὴ γνώμη μου σὲ ξεχωριστὸ ἄρθρο.

νὰ φκιάσει καινούργιους ὄρους ἐκεῖ που οἱ παλιοὶ δὲ φτουράνε πιὰ (ἀκλουθώντας πάντα τὸ πνεῦμα τῆς ζωντανῆς γλώσσας βέβαια). Καὶ κάθε λόγιός σας πρέπει νὰ εἶναι ἱκανοποιημένος, που σύφωνα μὲ τὰ τελευταῖα τὰ πορίσματα τῆς ἀληθινῆς ἐπιστήμης (εἶτε τῆς γλωσσολογίας, εἶτε ὁποιας ἄλλης) μπορεῖ νὰ εἶναι **ἀληθινός** στοὺς ὄρους του. Ἐνῶ τὰλλα τὰ ἔθνη εἶναι ἀναγκασμένα νὰ σέρνουνε μὲ τις ἐπιστημονικὲς τοὺς λέξεις πρόληψες τῶν περασμένων αἰώνων, γιατί ἡ ἐπιστημονικὴ τους γλώσσα ἔχει μορφωθεῖ, προτοῦ γεννηθῆ ἢ ἀληθινὴ ἢ ἐπιστήμη.

Ἔτσι ὁ κ. Βλαστὸς κρατάει τοὺς ὄρους λ.χ. **φωνήεντα** καὶ **σύφωνα**.

Ἄφτὲς δὲ σημαίνουνε τίποτες ἀλήθεια ἐνῶ τὰ **φτόγγιοι** **λέπτεροι**, **φτόγγιοι** **τριβάμενοι** τοῦ Φιλήντα ἔχουνε μέσα του ἀλήθεια κέπιστήμη.

Δίφτογγιοι (σ. 6) σήμερα δὲν εἶναι τὰ **αι, οι, ου** κτλ. μόνε **δίφθογοι** **λέπτεροι** φτόγγιοι. Ἔτσι πάλε περισσότερο νόημα ἔχουνε γιὰ τὸ Ἑλληνόπουλο ὁ **συντραβηγμός** καὶ τὰ **χασότονα**, παρὰ ἡ **συνίξηση** καὶ τὰ **ἐγκλιτικά**.

Περίεργο ἀκόμα εἶναι που στὰ ρήματα δέχεται τὸν ὄρο **ιδιόπαθα**, ἐνῶ τις ἀντωνυμίες τις λέει **ἀφτόπαθος**.

Τὸν **ἀβγατισμὸ** τοῦ Φιλήντα τότε λέει ἀκόμα **ἀφίξηση** ἐνῶ τὸ ρήμα του τὸ λέει (σελ. 66) πολὺ σωστὰ **ἀξάνω** γιατί ἡ προφορά τῆς ὁμάδας **φνσ** δὲν εἶναι γιὰ ἑλληνικὸ στόμα (οἱ ἀρχαῖοι τὸ **αυ** τὸ προφέρνανε **αου** δίφτογγικά, κέτσι δὲν εἶχανε τρία τριδάμενα στή σειρά, που εἶναι φοβερὰ δυσκολοπρόφερτα) ὥστε το **φνσ** δὲν εἶναι οὔτε ἀρχαῖο οὔτε νέο ἑλληνικό.

Στὰ ρήματα ἀφίνει τοὺς ὄρους **παθητικὴ** καὶ **ἐνεργητικὴ μορφή**, (ἐδῶ πάλε δὲν εἶπε **φωνή**, παραδέχτηκε τὸ **μορφή** τοῦ Φιλήντα) ἐνῶ στή Νεοελληνικὴ προπάντω, ἡ μορφή καὶ τὸ νόημα (διάθεση) τὸ πλιότερο δὲ συμφωνάνε. Ἔπρεπε κιὰφτοῦ νὰ κολουθήσει τὸ Φιλήντα, που τὰ λέει **μαι-μορφή** καὶ **ω-μορφή**. Ὡστόσο ἀφτοῦ ξεχάστηκε κι ὁ ἴδιος ὁ Φ. καὶ παρακάτου μιλάει γιὰ **ἐνεργητικὴ** καὶ **παθητικὴ** μεταχί.

Ἄφου ὁ κ. Βλαστὸς θέλει νὰ δώσει μιὰ γραμματικὴ **στὰ παιδιὰ** (πρόλ. προλ. σελ. 4) καθόλου δὲν ἔχουνε τὸν τόπο τους μέσ' στὸ βιβλιαράκι του παραδείγματα σὰν τὰ: **καταμήνια** (σελ. 30) καὶ **κλάνω** (σελ. 30).

Μὰ ἔχει ἀφτὴ ἢ γραμματικὴ ἀκόμα ἕνα ψεγάδι, που ποτέ δὲ θὰ τὸ συχωρέσω τοῦ κ. Βλαστοῦ γιὰ λόγους ὄχι μόνο ἐπιστημονικούς, μὰ καὶ παιδαγωγικούς. Ἐπιγράφεται δηλαδή «Γραμματικὴ τῆς **δημοτικῆς**».

Δὲν ξέρω μὲ τί δικαίωμα τὸ κάνει ἀφτό, ἐνῶ ἀκοῦω μὲ τὰ ἴδια τάφτια μου, πὸς ἐνενήντα στοὺς ἑκατὸ οἱ ἄθρῳποι που λέγονται σήμερα **Ἑλληνες** μιλάνε τὴ γλώσσα που μᾶς δίνει τὴ γραμματικὴ τῆς ὁ κ. Βλαστοῦ, καὶ πάλι βλέπω μὲ τὰ ἴδια τὰ μάτια μου πὸς οἱ ἄθρῳποι που στήν Ἑβρώπη καὶ στή χώρα σας εἶναι φημισμένοι γιὰ **Ἑλληνες** συγγραφῆ ἀφτὴ τὴ γλώσσα γράφουνε.

Πέστε μου τώρα σεις οί ἴδιοι, ὦ Ἕλληνες, ποιά εἶναι ἡ ἐθνικὴ Ἑλληνικὴ γλῶσσα σήμερα; Γιατί λοιπὸν ἀπρὴ τῆ γλῶσσα τῆ λέτε δημοτικὴ, ἐνῶ πρέπει νὰ τῆ λέτε νῆτα σκέτα Ἑλληνικὴ, καὶ τὴν προγονικὴν σὰς νὰ τῆ λέτε ἀρχαία Ἑλληνικὴ; Ἄλλη ἑλληνικὴ γιὰ μᾶς τοὺς ἐπιστήμονες ἑλληνιστᾶδες, τοὺς γλωσσολόγους, δὲν ὑπάρχει.

Τὸ μεγάλο προτέρημα ἀφῆς τῆς γραμματικῆς εἶναι, πού ἀπλουστεῖ τὴν ὀρθογραφία ἀπορρίχοντας μὴ καὶ καλὴ τὰ πνέματα, τὴν περισπωμένην, καὶ τὰ διπλά τριβάμενα (σύφωνα). Κεῖδῳ δμως θὰ μπορούσε νὰ εἶναι πὸ ἀκολούθος μὲ τις ἀρχές του, λόγου χάρη:

Σελ. 10 γράφει *καλλίτερος* καὶ σ.λ 39 *καλλιτέρος*

Ἡ ἀλγῆθεια εἶναι πὸς οὔτε τῶνα, οὔτε τᾶλλο, δὲν εἶναι σωστό. *Καλλιτέρος* δὲν κάνει, γιατί δὲ γίνεται ἀπ' τὸ *καλλίων*. Τὸ σωστό εἶναι ἔτσι πού τὸ ξεδιαλύνει ὁ Φιλήντας (§ 670—71) δηλ. ἀπ' τὸ *καλὸς* κατ' ἀναλογία.

Καλιτέρος καὶ γενικὰ—*ίτερος* πάλε δὲν εἶναι σωστό. Ἄν κοιτάξουμε τὴν ἱστορία τῆς κατάληξης ἀφῆς, βρίσκουμε πὸς—*ύτερος* εἶναι σωστό νὰ γράφουμε (σὺν τῷ Φιλήντα ἐγὼ δμως προτιμῶ τὴ γραφὴ μὲ *η*, γιατί ὁ σημερινὸς Ἕλληνας κλίνει τὸ ἀρχαῖο *βαθὺς* σὺν τῷ *λησθῆς* καὶ νιώθει *η* καὶ στίς δυὸ κατάληξεις. Ἔτσι λοιπὸν ἀφρὸ *η* ἔχουμε στὸ θετικὸ—*ῆς*, *η* θὰ γράφουμε καὶ στὸ συγκριτικὸ—*ίτερος*. Δὲν εἶναι λόγος νὰ φέρτῶνουμε μὲ ἀνώφελους ξεχωρισμοὺς τὰ μυαλά τῶν παιδιῶνε.

Ὅπως λοιπὸν στὰ ρήματα (σ. 67) μὲ τὸ δίκιο του γράφει *βαρῆνω* κτλ. ἔτσι θάπρεπε νὰ γράφει *βαρῆτερος* κτλ. γιὰ νᾶναι πὸ ἀκόλουθος μὲ τὸν ἑαφτὸ του.

HORVATH ENDRE

Οὐγκαρέζος καθηγητῆς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς φιλολογίας.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Γ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΙΑΣ
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡΙΘ. 42

Πουλιῶνται μ' ἐλαττωμένες τιμὲς τὰκόλουθα βιβλία τοῦ κ. Σ. Σκίπη:

1) *Μεγάλῃ αἴθρα*, ποιήματα (ἀντὶ Δρ. 3) Δρ. 1.— 2) *Κάλδεια Μέτρα* ποιήματα (ἀντὶ Δρ. 3) Δρ. 1.— 3) *Ἀγία Βαρβάρα* Δράμα 4 μέρη (ἀντὶ Δρ. 3) Δρ. 1.— 4) *Νύκτα τῆς Πρωτομαγιάς*, Δράμα 3 μέρη ἀντὶ (Δρ. 5.) Δρ. 1.— 5) *Ἀπέθαντος Ποιήματα* (ἀντὶ Δρ. 4) Δρ. 2.— 6) *Θέατρο καὶ Πρόζα* μονόπραχτο Δράμα καὶ Διήγημα ἀντὶ (Δρ. 3) Δρ. 1.— 7) *Τρόπαια στὴν Τρικυμία*, ποιήματα (ἀντὶ Δρ. 3) Δρ. 1.— 8) *Οἱ Τσίγγανόθει* Κωμῶδια σὲ μὴ πρόξη καὶ πρόλογο (ἀντὶ Δρ. 3) Δρ. 1.— 9) *Ἡσίοδου Ἔργα καὶ ἡμέραι* μετὰφραση Δρ. 1.— 10) ὁ *Γύρος τῶν Ὀρῶν* Ὀνειροδραμα σὲ πέντε μέρη καὶ πρόλογο Δρ. 4.— *Ἀκρίτας* Περιοδικὸν τομ. 1—4 1904—1906 ἀντὶ Δρ. 48, δρ. 8.

Στὸ ἴδιο Βιβλιοπωλεῖο, ὅπου πουλιῶνται καὶ περασμένα φύλλα τοῦ «Νουμᾶ» καθὼς καὶ τόμοι τοῦ 1914 μὲ ἐξώφυλλο (δρ. 12), μπορούνε νὰ στέλνουν ἢ νὰ πηγαίνουν νὰ πλερώνουν τὴ συντρομῆ τους καὶ οἱ συντρομητῆς τοῦ «Νουμᾶ», παίρνοντας ἀπόδειξιν κανονικὰ ὑπογραμμένη.

✻ ✻ ✻ ✻ ΓΑΛΗΝΗ ✻ ✻ ✻ ✻

Τὸ πέλαγο σὺν κρούπαλλο ξαπλώνει.
Ἄσπρίζουν τὰ λιλάδια καθαρά,
Γαλήνη. Οὔτε ἀνάσασμα. Πυρῶνει
Ὁ ἥλιος κοιμισμένα τὰ νερά.
Ἡ ζέστη τρεμουλιόζει καὶ θαμπώνει
Βράχους καὶ σπίνια πέτρα στὴν ξηρά.
Ἀντίκρου ὁ μύλος ἀδικα τεχνάει
Στὸν οὐρανὸ τὰκίνητα φτερά:
Στὴν ἀκρὴ τοῦ νεροῦ τοῦ γαλανοῦ
Ἐνώεται τὸ κάτω τ' οὐρανοῦ
Σ' ἀπέραντη, θολή, γαλάξια σφαῖρα
Στὴ μέση ἕνα καίκι ἀπ' τὸ πρωτὶ
Τοῦ κάκου περιμένει μὴ πωσῆ...
Ἄες κ' εἶναι κρεμασμένο στὸν ἀέρα.

ΝΙΚΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΣ

✻ ✻ ✻ ✻ ΤΕΛΕΣΤΕΙΑ ✻ ✻ ✻ ✻

Ἐγειρε τῶμορφο σπιτάκι σου,
πλαγιάζει ἀποσταμένο
βουλιέται ἡ μοίρα, κάποια θυσία ἀγιάζει
πού κατὶ ἐξυλιώνει. Ἴδου χαράζει
ἡ Ἀνατολή ἴσως σβήσουν τὰ τελόνια,
τὴν τρυφερὴν ὅπου πικραίνουνε ψυχοῦλα σου
χρόνια καὶ χρόνια
Μάζεψε τὶς γλυκιές σου ἐνθύμησες,
λουλουδια μεσ' σὲ χιόνια,
καὶ ὡς μὲ ἀγιαστήρι ὦ ἔβγα νὰ ραντίσεις,
ἴσως μὲ τᾶγιο μύρο τους καὶ λύσεις
τὰ μάγια ἀπὸ τᾶόρατα δαιμόνια,
τὴ θαλλερῆ πού φαρμακάνουνε ζωοῦλα σου
χρόνια καὶ χρόνια.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

SCHUMANN. — Τὸ ταλέντο ἐργάζεται, ἡ μεγαλοφυΐα δημιουργεῖ.

HEINE. — Ἐχὼ τὸ εἰρηνικώτερο φρόνημα. Οἱ ἐπιθυμίες μου εἶναι: μὴ φτωχικὴ καλύβα, μιὰν ἀχυρένια στέγη μὰ καὶ καλὸ φαή, καλὸ κρεβάτι, φρέσκο γάλα καὶ βούτυρο, στὸ παραθύρι μου κάνου λουλιῦδια, στὴν πόρτα μου ἀπόξω λίγα ἄμορφα δέντρα, καὶ ἂν ὁ ἀνάγαθος Θεὸς θέλει νὰ μ' ἔχει τέλεια εὐτυχισμένονε, θὰ μού δώσει νὰ γευτῶ τὴ χαρὰ, στὰ δέντρα τοῦτα νᾶναι κρεμασμένοι πεντέξη ἀπὸ τοὺς ὄχτρούς μου. Μὲ συγκινημένη καρδιά θὰν τοὺς σιχωρέσω πρὶν πεθάνουν γιὰ κάθε ἀδικία πού μού κάμανε στὴ ζωή.— Ναι, πρέπει νὰ συχωρναίε κανεὶς τοὺς ὄχτρούς του, μὰ μόνο σὺν τοῦ; βλέπει κρεμασμένους.

EMERSON. — Ὁ τέλειος ἄνθρωπος εἶναι ἡ προφητεία τοῦ πνεύματος, ὁ φίλος εἶναι ἡ ἐλπίδα τῆς καρδιάς.

EMERSON. — Ἡ φύση δὲν ὁμοιοκαταληχτεῖ τὰ τέκνα τῆς καὶ ποτὲ δὲν κάγει ὁμοίους δυὸ ἀνθρώπους.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΗΙΝΗ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ίδιοκτήτης : Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ : ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συνηγορή χρονιάτικη : Δρ. 20.

Βρίσκεται στην 'Αθήνα σ' όλα τὰ κίосκια και στο βιβλιοπωλείο Βασιλείου (όδος Σταδίου 42)

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο ΛΑΟΣ τούς Κρητικούς χωροφύλακες τούς λέει **αυγοτάραχα** γιατί πάνε δυο - δύο μαζί· οί λόγιοι τούς λένε **Καζαντζάκηδες** για τὸ τουπέ τους. Ὡστόσο είτε αυγοτάραχα είτε Καζαντζάκηδες οί κύριοι αὐτοί, ἀρχινήσανε νὰ μᾶς ἐνοχλοῦν κάπως τὰ νεῦρα, γιατί τὸ παραπήρανε ψηλά τὸ χειρουργικὸ και γιατί, μερικοί τους, δὲν τὸ καλονιώσανε πὼς ἡ 'Αθήνα δὲν καταχτήθηκε ἀκόμα, δόξα νᾶχει ὁ μεγαλοδύναμος, ἀπὸ τὴν Κρήτη, κ' ἔτσι τὸ φέροισιμό τους δὲ δικαιολογείται καθόλου νᾶναι φέροισιμο καταχτητῆ.

Και γιὰ νὰφίσοιμε τᾶλλα, προχτὲς τὴν Τρίτη, πίσω ἀπ' τὸ ταχυδρομεῖο, ἔγινε μιὰ σκηνὴ λίγο καταχτητικῆ, πὸ τὴν παρακολουθήσανε ἀρκετοὶ πολῖτες μὲ ἄφωνη, γιὰ τὴν ὄρα, ἀγανάκτηση. Δυὸ κοτζᾶμ Καζαντζάκηδες πιάσανε ἕνα παιδί, μέρα μεσημέρι, και τὸ δέρονανε ἀλύπητα, μὲ ὅλες τὶς διαμαρτυρίες του πὼς δὲν εἶχανε δικαίωμα νὰν τὸ χτυπήσουν και πὼς ἂν ἔφταιξεμποροῦσανε νὰν τὸ πᾶνε μέσα.

Ποῦ νὰκούσουν οί Καζαντζάκηδες τέτια λογικῆ. Δέρονανε και δέρονανε και μόνο πὸν δὲν ἀρχινήσανε, μὲ ὅλο τους τὸ δίκιο, νὰ δέρονουε και τούς ἄφωνους θεατὲς πὸν, σὰ ραγιαδες, δὲ βγάζανε μιὰ φωνὴ νὰ διαμαρτυρηθοῦνε πὸν δερνότανε ἕνας συμπολίτης τους, μὰ ἀφίνανε τούς δυὸ αὐτοὺς παληκαράδες νὰ δργιάζουν.

Ὁ κ. Βενιζέλος, πὸν μᾶς τούς κουβάλησε δῶ, ἔχει χρέος νὰν τούς καλέσει, σὰ συμπτριωτὲς του, και νὰ τούς συστήσει νὰ φέρουνται ἀθροπινότερα, φοβερίζοντάς τους μάλιστα πὼς ἂν ὄχι αὐτός, μὰ ὁ διάδοχός του σίγουρα, θὰ τούς ξαναστείλει σὴν Κρήτη νὰ ἐφαρμόσουν ἐκεῖ, στὸν τόπο τους, τὸν Κρητικὸ τους ἀθροπισμό.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ τ' εἶναι νᾶχει κανεὶς ἕναν εἰδικὸ μπουτιλιαρισμένο πὸν νὰ τονὲ βγάξει ἀπὸ τὴν μπουτίλια ὅταν τονὲ χρειάζεται! Ἀποφάσισε ἡ Κυβέρνηση νὰ δώση μετᾶλλια σὲ λογίους και ἀμέσως τούς ἔβγαλε ἀπὸ τὴν μπουτίλια ἔτοιμους. Ἀποφάσισε νὰ ἰδρύσει συμφωνικὴ ὀρχήστρα σὴν 'Αθήνα, και νὰ! ὁ μπουτιλιαρισμένος ὀργανωτὴς νὰ τὴν ὀργανώσῃ. Μιὰ κ' ἔχοιμε

τὸν κ. Γ. Νᾶζο, γιατί νὰ ζητάμε ἀλλοῦ; Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάει μήπως ἡ Κυβέρνηση, μὲ τὴ φόρα πὸν χει πάρει, ἀποφασίσει νὰ διοργανώσῃ και τὸν πλανήτη Ἄρη, γιατί τότε σίγουρα θὰ στείλει κεῖ πᾶνὸν τὸν μπουτιλιαρισμένο ἀστρονόμο μας κ' ἔτσι θὰ χάσοιμε και τὸν κ. Αἰγινήτη.

ΠΡΕΠΕΙ ἐπιτέλους, ἔτσι κ' ἄλλιῶς, νὰ πολεμήσοιμε γιὰ νὰ γλυτώσοιμε ἀπὸ τὶς μεσημεριάτικες ψευτοφυλλάδες «Ἐσπερινή», «Ἐθνος», «Ἐφημερίς» κτλ., πὸν ἀναστατώνουε τὸν κόσμον μὲ τὶς τρίτες, τετάρτες και εἰκοστὲς ἐκδοσὲς τους, χωρὶς νὰ λένε τίποτα, παρὰ μόνο «Δὸς μου τὴν πεντᾶρα σου!»

Ἡ Ἀστυνομία κυνηγᾷ (λένε τουλάχιστο πὼς κυνηγᾷ) τούς λαποδύτες κ' ὡστόσο ἀφίνει αὐτοὺς τούς κυρίους νὰ κλέβουε τὶς πεντᾶρες τοῦ κόσμου, και μαζί μὲ τὶς πεντᾶρες και τὴν ἡσυχία του.

ΑΡΚΕΤΑ δρᾶματα τιμῆς γενήκανε τοῦτες τὶς μέρες. Νὰ μὴ βασκαθοῦμε, μ' αὐτὰ και μ' αὐτὰ πᾶμε νὰ καταστήσοιμε ὁ τιμιώτερος τόπος τοῦ κόσμου. Σὰ νὰ μᾶς χρειάζεται και λίγη ἀτιμία γιὰ νὰθροπιοσοῦμε ὀπωδῆποτε λιγάκι και μείς.

Ὅ,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Ἡ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη μίλησε ἢ θὰ μιλῆσει, δὲν ἔξερουε καλὰ-καλὰ, σὴν αἰθουσα τοῦ Συλλόγου τῶν Ἐμποροῦτᾶλλῆλων, περὶ τοῦ «Πὼς γράφτηκαν τὰ Ἀναγνωστικά γιὰ νὰ τσεπῶσι 75 χιλιαδοῦλες» Τέτια ἀναγνώσμα αὐτέπῃ νὰ γίνουονται συχνὰ γιὰ νὰ ξεπνᾶ ὁ κόσμος, και νὰ μαθαίνει πὼς νὰ κερδίζει εὔκολα παραδες.

— Ἡ ἀριστοτεχνικὴ μετάφραση τοῦ Heine πὸν δημοσιεύουε σὸ σημερινὸ φύλλον εἶναι καμωμένη ἀπὸ κάποια διαλεχτῆ δικὴ μᾶς, φανατικὴ δημοτικίστρα, πὸν μᾶς τῶβαλε γιὰ ὄρο νὰ δημοσιέψουε ἀνώνυμα τὴ μετάφραση γιὰ νὰ μᾶς στείλει κ' ἄλλα. Σεβόμαστε τὴν ἐπιθυμία της και περιμένουε τὴ συνέχεια.

— Ὁ φίλος Ναπολ. Λαπαθιώτης μᾶς ἔγραψε— και λυπούμαστε κατάκαρδα— πὼς ἀφίνει πὶ ὀριστικὰ τὴ φιλολογία γιὰ νὰφοσιωθεῖ σὴν Ἀστρονομία και σὶς φυσικὲς ἐπιστῆμες. Τὶ κρῖμα! Ἐλπίζουε ἢ ἀπόφασή του νὰ μὴ εἶναι ὀριστικὰ.

— Ὁ κ. Π. Βλαστός ἔχει χρέος νὰπαντήσῃ σὶς δυὸ ρητικὲς γιὰ τὴ «Γραμματικὴ» του, ἀφοῦ και οί δυὸ εἶναι γραμμένες ἀπὸ ἐπιστῆμονες, τοῦ φύλλου 548 (σελίδ. 34—35) και ἡ σημερινή. Οί σελίδες τοῦ «Νουμά» εἶναι σὴ διάθεσή του.

— Ὡστερ' ἀπὸ τὸ «Βιβλίον τοῦ μικροῦ ἀδερφοῦ» πὸν θὰ κρητῆσι ἀκόμα 7—8 φύλλα, θὰ δημοσιέψουε τὸ «Appel des armes» τοῦ Ἐρνέστου Ψυχῆρη, μεταφρασμένο ἀπὸ τὸν κ. Ν. Ποριώτη.

— Ἡ «Ἀρχόπολη» ξανατύπωσε σὲ σειρά φύλλα της τὰ τραγοῦδια τοῦ Χάινε, τὰ μεταφρασμένα ἀπὸ τὸν Ποριώτη και τυπωμένα σὸ 549 φύλλον τοῦ «Νουμά».

GEORG BRANDES

ΓΙΑ ΤΟΝ ΊΨΕΝ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ

(HENRIK IBSEN INTIME)

Μετάφρ. Α. ΚΟΥΚΟΥΛΑ 6.—

Κι' άλλες φορές έτυχε νά δειξουμε ίσαμε ποιά σημείο ή έχτροπάθη ύποδοχή πούκαναν στους **Βρυνκόλανες** μπόρεσε νά έξοργίσει τόν Ίψεν μ' δλα τά 53 χρόνια πούχε. Δίχως νά τó φανερώνει διόλου, κάτω από τά χνάρια τού δόχτορα Στόκμαν, πούναι μιá εικόνα τού έαυτού του, συμβόλισε μεσ' στόν **Έχτροδ τού λαού** τόν κατατρεγμό πού κάνανε σ'αυτόνε τόν ίδιο. Όμοια με τó Γρηγόρη Βέρλε, μέσα στην **Αγριόπαπια**, θέλησε νά μάθει ποιά μπορούσε νά νάι τó καθήκον του. Νά κηρύχνει δηλαδή τήν αλήθεια σέ διανοητικές μετριότητες σάν τού κοινού του, ή, αντίθετα, αν τó ζωτικό ψέμα είτανε άπαραίτητο στην ύπαρξή του.

Ός και μέσα στό **Ρόσμερσχολμ** ακόμα δέν τó κρύβει πώς ξέχασε τó χτύπημα πού δώσανε στούς **Βρυνκόλανες**. Ο Ρόσμερ άρχίζει κει πού τελειώνει ó Στόκμαν θέλει νά δημιουργήσει ανθρώπους ελεύθερους κ' ευγενικούς.

Στήν άρχή θεωρούσανε τó Ρόσμερ γι' άπόλυτα συντηρητικό (τέτοια είτανε κ' ή τύχη τού ίδιου τού Ίψεν ύστερ' από τó έργο του, ή **Ένωση τών νέων**). Από τή στιγμή όμως πού ανακαλύψανε τó φιλελεύθερο τής διάνοιάς του, και τά δυό μέρη ένωθήκανε έναντίο του και γένηκε σέ λίγο τόσο μισητός, όσο είχε γίνει και ó ίδιος ó Ίψεν από τήν εποχή πού άσπάστηκε ένα ριζοσπαστισμό, πού στεναχωρούσε τούς φιλελεύθερους νορβηγούς.

Τό καλοκαίρι πού προηγήθηκε από τή σύνθεση τού **Ρόσμερσχολμ** ó Ίψεν είχε συναντήσει έναν άριστοκράτη σκαντιναβό. Τό έξωτερικό τού ανθρώπου αυτού είχε όλη τήν όμορφιά και τή διακριτικότητα πούπρεπε νά παραχωρηθεί στό Ρόσμερ.

Είχε κακοπαντρευτεί με μιάν έξοχη γυναίκα κι όμως διόλου άφοσιωμένη σ' αυτόνε. Η γυναίκα όμως αυτή μένοντας ξένη πρós κάθε ζήτημα πού ένδιάφερε τόν άντρα της, από τήν έποψη τή διανοητική νά πούμε, δέν είτανε καθόλου κείνη πούπρεπε. Τότες ó σύζυγος ζήτησε νά παρηγορηθεί κοντά σέ μιá συγγένισα τής γυναίκας του. Έννοείται πώς το πράμα έκανε θόρυβο. Άφου τά μικρά φύλλα δημοσιεύανε σειρές γραμμένες με φαρμάκι πάνω στην ύπόθεση τών σχέσεων αυτών. Στο τέλος ó άνθρωπος μας προσποιούμενος πώς θά φύγει για μιá μικρή έκδρομή, έγκαταλείπει τó έσωτερικό, δέν ξαναγυρίζει καθόλου και σάν κερδίζει, ύστερ' από καιρό, στό έξωτερικό, έπιστρέφει στή γυναίκα του τή σημαντική περιουσία πού τούχε δώσει, δίνοντάς της και παραίτηση από τήν αξιόλογη θέση πού κατείχε. Λίγο καιρό κ' ύστερα ή γυναίκα του

πέθανε από μιá φθίση, πού έδισαν ακόμα τήν πρόδοό της κι' άλλες λύπες ιδιωτικές. Οί έχτροι θεωρήσανε ύπόλογοις για τó θάνατο αυτό, τó σύζυγο και τή δεύτερη γυναίκα του.

Τώρα είναι εύκολο νά δει κανένας πώς τó πρόσωπο τής Ρεβέκας, τής έμμεσα φόνισας, και πώς ή δραματική λύση τού **Ρόσμερσχολμ** μπόρεσανε ν' άποκρυσταλωθούνε χάρη σέ τούτα τά περιστατικά. (*)

(*Ακολουθεί)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Προκήρυξις Διαγωνισμού

Προκηρύσσομεν διά τήν 2αν Μαρτίου ε. έ. και ώραν 10 π. μ. έν τώ καταστήματι τού Υπουργείου, διαγωνισμόν πρós πλήρωσιν μιás θέσεως γραμματέως α' τάξεως παρά τώ τμήματι τής Γεωρ. Οικονομίας. Οί συμμετέχοντες τού διαγωνισμού δέον νά ύποβάλωσι μέχρι πρó τριών ήμερών από τής ήμέρας τού διαγωνισμού τήν αίτησίον των και πιστοποιητικά.

α) Έγγραφής των έν τώ μητρώφ τών άρρένων ή πιστοποιητικόν τής άρμοδιás άρχής αν κατάγονται εκ των νέων χωρών.

β) Ότι έξεπλήρωσαν τήν στρατιωτικην των ύποχρέωσιν, έφ' όσον άγουσιν ήλικίαν στρατεύσιμον.

γ) Τών άρμοδιών Εισαγγελέων, Έφετών και Πλημμελειοδικών ότι δέν κατεδικάσθησαν.

δ) Τó πρωτότυπον ή κεκυρωμένον αντίγραφον διπλώματος άνωτέρας Γεωπονικής Σχολής τής Έσπερίας, και, ε) Γραμμάτιον έμφαίνον τήν καταβολήν δραχ. τριάκοντα.

Οί εκ των ύποψηρίων δημόσιοι ύπάλληλοι έν ύπηρεσία άπαλλασσονται τής ύποχρεώσεως πρós ύποβολήν των ύπό στοιχ. α' και γ' πιστοποιητικών.

Άναλυτικόν πρόγραμμα έξετασθησομένων μαθημάτων και λοιπαί λεπτομέρειαι καθορίζονται έν τώ από 13 Ιουνουαρίου ε. έ. εκτελεστικώ διατάγματι δημοσιευθέντι εις «Έφ. Κυβερνήσεως» 32 τεύχος Α'.

(Πλείονες πληροφορίες παρή τώ Η' Τμήματι τού Υπουργείου).

Δημοσιευθήτω μόνον διά των έχουσών έγγραφον έντολήν έφημερίδων.

Ο Υπουργός

ΑΝΔΡ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

*) Όσα διηγείται στή μελέτη του αυτή ó δάνος τεχνικίτης, θαρρώ πως είναι αρκετά για νά πείσουν τούς περισσότερους, πως είναι σφαλμένη ή αντίληψη πούχουνε. νά νομίζουνε δηλαδή πως οι ήρωές τού Ίψεν είναι πλάσματα τής φαντασίας του, και μάλιστα με ύπερβολή χρωματισμένα, κι' όχι άνθρωποι παρμένοι από τή ζωή. Άν ή ζωή πού μās παρουσιάζει ó Ίψεν μέσα στα δράματά του δέν μπορεί νά πλαισιωθεί στό περιβάλλο τής δικής μας ζωής, αυτό δέν αποδείχνει τήν αυθαιρεσία τής φαντασίας του, μα τή διαφορά πού ύπάρχει και τήν άπόσταση πού μās χωρίζει από τούς περιεργους μα κ' εύτυχημένους εκείνους ανθρώπους τού Βορρά.

Σ. τού Μ.

ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

— Η άρχή του στο
περασμένο φύλλο —

Τò πρᾶμα εἶναι τόσο φανερό πού τò βλέπει ὅποιος καί λίγο ἔχει ξεφύγει ἀπ' τόν καθαρευουσιάνικο τρόπο τῆς σκέψης· καί φάνηκε εὐτυχῶς πὼς οἱ ἰδέες αὐτὲς ἔχουν ἀριμάσει ἀρκετὰ σ' ἓναν ὀρισμένον κύκλῳ· καί τὸ πιδ εὐχάριστο εἶναι πού ἀπ' αὐτὲς ἢ παρόμοιες, ἀδιάφορο, κινήμενη καί ἢ Κυβέρνηση ἔχει μέσα στο πρόγραμμα τῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀνόρθωσης τὴν κατάρτησιν τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου καί τὸ διοργανώμα τῆς παιδείας μὲ βάση ἓνα ἑξατάξι δημοτικὸ πού θὰ τὸ συνεχίζουσι παράλληλα ἢ ἀστική σχολὴ καί τὸ γυμνάσιον. (1).

Δυστυχῶς τὰ νομοσχέδια τὰ ἐκπαιδευτικὰ βρίσκονται σὲ νάρκη πολὺν καιρὸ τώρα· καί δὲ βλέπω κανένα σημάδι πού νὰ δείχνει πὼς ἔχουσι σκοπὸ νὰ σαλέψουσι τώρα κοντὰ καί νὰ πάρουσι σάκα. Δὲ θέλω νὰ πιστέψω πὼς ἢ Κυβέρνηση τὰ παρνήθηκε· θάτανε κρίμα. Ἐλπίζω πὼς λόγοι πραχτικοὶ ἴσως ἔλλειψιν δημοδιδασκάλων, ἴσως δυσκολίες οικονομικῆς, τὴν ἀναγκάσανε νὰ τὰ φέρῃσι προσωρινὰ καί πὼς περιμένει τὴν κατάλληλην ὥρα γιὰ τὴν ψήφισή τους. Χρειάζεται λοιπὸν ὑπομονή. Ἴσως ἔμως κάτι θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ καί τώρα, μὲ κάποιαν ἐξοικονόμησιν, ὡς πού νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τελειωτικὰ, νὰ δοθῇ μιὰ λύσιν πού καὶ ἀπ' τὴ σημερινῆ τὴν κατάστασιν νὰ μᾶς γλυτώσῃ καί τὸ δρόμον νὰ στρώσῃ γιὰ τὴ μεταρρύθμισιν.

Τὸ φαντάζομαι ἔτσι :

Τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον μένει ἔπως εἶναι, μὲ τὸν ὄνομα του, μὲ τὴν ἐτικέτταν του, μὲ τὴν περγαμηνὴν του· μόνον τοῦ ἀφαιρούμε μιὰ τάξιν· στίς ἄλλας δὲ πού μένουσι δίνουμε πρόγραμμα πέμπτης καί ἑκτῆς δημοτικῆς, ὅχι βέβαια σημερινῆς, ἀλλὰ τοῦ μελλομένου δημοτικῆς, κατὰ τὸ σχέδιον πάντα τὸ κυβερνητικόν· καί γιὰ ἀντιστάθμισμα βάζουμε μιὰ τάξιν ἐν γυμνάσιον (ἢ καί δύο).

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸν θὰ εἴχαμε τὰκόλουθα καλά :

1. το καί κύριον τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον ἀν καί τυπικὰ μένει, οὐσιαστικὰ καταργεῖται.

2. Πλησιάζουμε πολὺν στο σκοπὸ τῆς μεταρρύθμισιν, πού ἔτσι, ὡς ἔρθῃ ἢ ὥρα τῆς, εὐκολώτερα θὰ μπορέσῃ νὰ ἐφαρμοστῇ.

3. Ἐξοικονομούμε τὰ πράγματα ἀπ' τὴν ἀποψὴν τοῦ προσωπικοῦ. Μοῦ φαίνεται πὼς ἂ γίνῃ σήμερον ἢ μεταρρύθμισιν θὰ σκοντάψῃ σὴν ἔλλειψιν δημοδιδασκάλων καί ποσοτικὰ καί ποιοτικὰ. Τώρα λοιπὸν,

(1) Θὰ μπορούσε νὰ ὑποστηρικτῇ πὼς τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον μπορεῖ μὲ πρόγραμμα ὅλων διόλου μεταρρυθμισμένο νὰ μείνῃ γιὰ σχολεῖον ἀστικόν. Ἐχω λόγους νὰ προτιμῶ τὸ ἑξατάξι δημοτικὸ μὲ τὴ διακλάδωσίν του σὲ ἀστικὸ καί σὲ γυμνάσιον. Καί μιὰ πού τὸ τελευταῖον αὐτὸ δέχτηκε ἢ Κυβέρνησιν εἶναι περιττὴ ἢ ἀνίληψιν.

ὡς πού νὰ μορφωθοῦν δημοδιδασκαλοὶ ἀρκετοὶ καί ἱκανοὶ, θὰ τοὺς ἀντικαταστήσουσι οἱ ἑλληνοδιδασκαλοὶ (ἀφοῦ τὰ διτάξια ἑλληνικὰ, ὅπου θὰ διδάσκουσι, θάβῃ σὴν οὐσίαν πέμπτη καί ἑκτὴ δημοτικῆ) ὅχι βέβαια κατάλληλοι γι' αὐτὴ τὴ δουλειάν, πάντα ἔμως ἀπ' τοὺς σημερινούς δημοδιδασκάλους, κατὰ κανόνα, καταλληλότεροι.

4. Στὰ διτάξια ἑλληνικὰ θὰ μείνουσι ἓνας φιλόλογος, ἓνας φυσικομαθηματικὸς καί ἓνας γιὰ τὰ τεχνικὰ μαθήματα· οἱ φιλόλογοι ἑλληνοδιδασκαλοὶ πού θὰ περισσεύουσι θὰ γίνουσι καθηγητὲς μερικοὶ, ἀφοῦ θὰ γίνῃ καί πέμπτη τάξιν ἐν γυμνάσιον, καί οἱ ἄλλοι θὰ πληρῶσουσι κενὰ, πού φαίνεται πὼς ὑπάρχουσι πολλὰ, ὥστε οἰκονομία καί στο προσωπικὸ τῆς μέσιν.

Ὅτο Κάνουμε καί κάποιαν οἰκονομίαν χρηματικὴν, ἀφοῦ θὰ καταργηθοῦν τὸσες τάξεις, ὅσα ἑλληνικὰ σχολεῖα ὑπάρχουσι καί θὰ προστεθοῦν τὸσες μόνον νέες, ὅσα εἶναι τὰ γυμνάσια, πολὺ λιγώτερες δηλαδὴ.

Πρόσκομμα σοβαρὸν δὲν πιστεύω νὰ παρουσιάζεται· τὸ πρᾶμα μπορεῖ νὰ γίνῃ χωρὶς κλονισμούς, ἀνώδυνα καί εἰρηνικὰ. Ἴσως πάλι νὰ ἔχω λάθος· αὐτοὶ πού ἀπ' τὴ θέσιν τους μπορούσι νὰ βίξουσι ἐν πράγματι ματιὰ συνολικὴν, ἄς σκεφθοῦν. Ἄ δὲ γίνῃ αὐτό, ἄς ἔρῃν ἄλλη γιατρεία· πάντα ἔμως κάτι πρέπει νὰ γίνῃ. Ἡ σημερινὴ κατάστασιν εἶναι φριχτὴ.

ΜΕΛΙΚΕΡΤΗΣ

ἙΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γραμμὴ Πειραιῶς—Κυκλάδων

Γραμμὴ Πειραιῶς—Ἀλεξανδρείας

Τὸ μὲ διπλοῦς ἑλικας καί μηχανὰς ἀφθάστου ταχύτητος πολυτελείας καί ἀνέσεως θαλαμηγὸν ἀτμόπλοιον «ΕΣΠΕΡΙΑ» ἀναχωρεῖ ἐκ Πειραιῶς (Παραλία Τροῦμπας).

Ἐκείστην ΠΕΜΠΤΗΝ, ὥραν 10.30 μ. μ. διὰ Σῦρον Τήνον, Ἄνδρον καί Κόρθιον.

Ἐκείστην ΣΑΒΒΑΤΟΝ, ὥραν 3 μ. μ. διὰ Ἀλεξανδρείαν

Διὰ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

Ἐν Ἀθήναις. Γραφεῖα Γεν. Διευθύνσεως, ὁδὸς Ἀπελλοῦ ἀριθ. 1 καί εἰς τὰ Πρακτορεῖα ταξιδίων κ. κ. Θωμᾶ Κοῦκ καί Υἱοῦ, Ἀδελφῶν Γκιόλμαν καί Σ. Σωτιάδου, (Πλατεῖα Συντάγματος) καί Ἰωάν. Ρέντα (παρὰ τὸν ἡλεκτρικὸν σταθμὸν Ὀμοιοῖας).

Ἐν Πειραιεῖ. Γεν. Πρακτορεῖον, ὁδὸς Φίλωνος, 44, (ἔπιδεν Ἀγίας Τριάδος).

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Μ. Π. Σαλβάγον, ὁδὸς Ἀντωνιάδου, 1.

(Ἐκ τοῦ Πρακτορείου)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Προκήρυξις διαγωνισμού διὰ τὴν πρόσληψιν εἰδικοῦ πτηνοτρόφου

Προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς πρόσληψιν ἑνὸς εἰδικοῦ πτηνοτρόφου διὰ μίαν τριετίαν ἐπὶ μηνιαίῳ μισθῷ δραχ. ἑκατὸν πενήκοντα.

Ὁ διαγωνισμὸς θὰ γείνη τὴν 10 Μαρτίου ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 10 π. μ. εἰς ἕν τῶν γραφείων τοῦ τμήματος Γεωργίας.

Οἱ θέλοντες νὰ διαγωνισθῶσι πρέπει νὰ υποβάλωσιν αἴτησιν μέχρι τῆς 8 Μαρτίου συνυποβάλλοντες πιστοποιητικὰ τῶν σπουδῶν αὐτῶν, ἢ τῆς προηγουμένης ἐργασίας καὶ γραμμάτιον καταθέσεως εἰς τι δημόσιον ταμεῖον εἴκοσι δραχ. δι' ἐξέταστρα.

Ἡ ἐξέτασις θὰ γείνη γραπτῶς καὶ προφορικῶς ἐπὶ τῶν ἐπομένων θεμάτων, α') Στοιχειώδης μορφολογία, φυσιολογία τῶν ὀρνιθοειδῶν, β.) περιγραφή τῶν κυριωτέρων εἰδῶν καὶ ποικιλιῶν αὐτῶν, γ') ἀναπαραγωγή αὐτῶν φυσικῆ καὶ τεχνητῆ. δ') Μέθοδοι διατροφῆς διὰ διαφόρους σκοποῦς: ἐκμεταλλέσεως, ὠστοκίαν, πάχυνσιν, ε') Κατοικία ὀρνιθοειδῶν. Σκευὴ καὶ ἐργαλεῖα χρήσιμα διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν αὐτῶν, στ') ὕγιεινὴ τῶν ὀρνιθοειδῶν καὶ κυριώτεροι ἀσθένειαι αὐτῶν. Μέσα θεραπείας, ζ') Οἰκονομικοὶ ὑπολογισμοὶ ἐσόδων καὶ ἐξόδων ὀρνιθοῦργοι ἢς ἐπιχειρήσεως, η') Διατήρησις τῶν ὀρνιθολογικῶν προϊόντων.

Δημοσιευθῆτω μόνον διὰ τῶν ἔχουσῶν ἔγγραφον ἐντολὴν ἐφημερίδων.

(Ἐκ τοῦ ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας)

...»»»...

ΠΟΥΣΚΙΝ.—Χυδαῖες λέξεις γὰρ μένα εἶναι κείνες ποὺ ἐκφράζουσι χυδαῖες ἔννοιες. Ἐγὼ ποτέ μου δὲ θὰ θυσιάσω μὴν εἰλικρινὴ καὶ ζωντανὴ ἔκφραση ἑνὸς ἀγαθοῦ ἐπαρχιώτη ἀπ' τὸ φόβο τάχα μὴ μὲ ποῦνε χυδαῖο.

KAPAMZIN.—Γράφε ὅπως μιλάς καὶ μίλα ὅπως γράφεις.

κ. Ο. Α. Ρ. Μπορεῖ νὰν τὰ λές καλά, μὰ συλλογῆς νὰ καὶ τῆλο, πὼς ἡ μετάφραση δὲν εἶτανε στὸ περὶ γὰρ ἄχει δὴ τὴ λευτεριά του ὁ μεταφραστής. Εἶτανε μετάφραση σὲ στίχους καὶ, τὸ σπουδαιότερο, πᾶντο σὲ μουσικῆ.

κ. Α. Ν. Κ. Δὲν ἔχεις δίκιο· ἡ «Ἀκρόπολις» δὲν ἀνάφερε πὼς πῆρε τὰ τραγούδια τοῦ Χαίτη ἀπὸ τὸ «Νουμά», δὴ ἀπὸ κατ' ἐπιφύλαξιν, μὰ ἀπὸ ξεχασιά. Ἡ «Ἀκρόπολις» ἀπέφραξε φορὸς ὡς τὴν ἀνάφερε τὸ «Νουμά» καὶ δὲν πᾶντο σὲ κάθε περίστασι νὰ τὸν ἀναφέρει.

κ. Χ. Τὸ ἐπιγράμμα σου πολὺ καλὸ καὶ τὸ τυπώνουμε :

Βενιζέλου γραμματέας
τεχνοκρῆς καὶ συγγραφέας,
βγάζει τ' ἄπο· Πά· ρια,
καί... ubi bene, ibi patria.

Κεῖνο μάλιστα τὸ **Τεχνοκρῆς** = τεχνιοκρήτης; ἀπὸ τὴν Κρήτη, ἀξίζει ἕνα βασίλειο καὶ ταιριάζει περίφημα σὲ ὄλους τοὺς **Τεχνοκρήτες**, λ.χ. Καζαντζάκη κ.λπ. — κ.κ. Δ. Κοτζίου..., Ἀθῆνα, Γιάννη Κοτσιλ..., Πέτρο Μ., Γιάννη Σ., Κώστα Καλεμ., Χανιά, Μ. Κυριακόπουλο, Πάτρα, Νίκο Κλαδά, Δ. Σπίγγο, Σπ. Νικοκάβουρα, Εὐάγ. Φωτεινὸ, Κέρκυρα, Εὐδοτράτ. Βαρελτζίδης, Π. Ἐλευθεριάδης Μιτυλήνη, παρακαλοῦμε νὰ μᾶς στείλετε τὴ συνδρομὴ τῆς περασμένης χρονιάς (μερικὸν χροστᾶτε δὴ καὶ τρία χρόνια) γιατί ἀλλιώτικα, ὡς δηλώνουμε, ἄλλο φύλλο δὲ θὰ σᾶς σταλθεῖ.

κ. Σιμωνίδης. Ἀπὸ τὰ ἐπιγράμματα σου, δημοσιεύουμε σήμερον τοῦτο, «Στοὺς νέους ποιητάδες».

Δόξα τιμῆ στὸν τόπο σας, σὲ σᾶς δόξα, τιμῆ,
ποὺ ἀρματομένοι τρέχετε τοῦ Ἰδανικοῦ φαντασμοῦ :
κάματε κάτι ἀφάνταστο, μεγάλο, νὰ γενεῖ :
ἐδάλατε στὸν Πήγασσο γαϊδουρινὸ σαμαρι.

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

Γενικὸς Διευθυντῆς ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΕΜΠΕΡΙΚΟΣ
ΤΑΧΕΙΑ ΓΡΑΜΜΗ ΕΛΛΑΔΟΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Τὸ ταχύπλοον θαλαμηγὸν Ἑλληνικὸν ὑπερωκεάνειον

«ΠΑΤΡΙΣ»

ἀναχωρήσει ἐκ Πειραιῶς μέσφ Καλαμῶν—Πατρῶν κατ' εὐθείαν διὰ Ν. Ὑόρκην τὴν 16 Φεβρουαρίου.

Δι' ἐπιδάτας, εἰσιτήρια καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπευθυντέον :

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας ὁδὸς Ἀπελλοῦ 1. Ἀριθ. τηλ. 320.

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Γενικὸν Πρακτορεῖον Ἐθν. Ἀτμοπλοίας τῆς Ἑλλάδος, ὁδὸς Φίλωνος ἀρ. 44 (ἐπισθεν Ἀγίας Τριάδος). Ἀρ. τηλ. 127.

Οἱ θέλοντες νὰ ἀσφαλίσωσι θέσει ἀνάγκη νὰ δηλώσωσι ἐγκαίρως εἰς τὰ Κεντρικὰ Πρακτορεῖα τῆς Ἐταιρίας καὶ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ἀνεγνωρισμένους ἀντιπροσώπους.

Ἐποστηρίζοντες τὰ Ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια, ὑποστηρίζετε τὴν Σημαίαν σας, μεγαλύνετε τὴν Πατρίδα σας.